

OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk Czytelników kolejny – sześćdziesiąty pierwszy – tom czasopisma „Folia Bibliologica”. Tematyka tekstów sytuuje się w profilu badawczym czasopisma i obejmuje, zgodnie z założeniami, zagadnienia dotyczące problematyki bibliotekarskiej, bibliotekoznawczej, bibliologicznej w ujęciu historycznym i współcześnie. Nie pomijamy także kontekstów innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.

Zgodnie z planami Redakcji staraliśmy się jednak wyjść poza lokalną tematykę, stąd też publikujemy wyniki badań zjawisk zachodzących w obszarze bibliotek i bibliotekoznawstwa, ale mających miejsce poza granicami kraju. Na zaproszenie redaktorów odpowiedzieli autorzy z ośrodków w Wilnie, Kijowie i ze Słowacji oraz z placówek krajowych. Zarówno Autorom, jak i Recenzentom oraz wszystkim, dzięki którym ukazał się niniejszy tom, serdecznie dziękujemy. Przy tej okazji Redakcja składa także – w imieniu władz Katedry Humanistyki Cyfrowej i Biblioteki Głównej UMCS – podziękowania dotychczasowym członkom zespołu redakcyjnego, przede wszystkim: dr hab. Anicie Has-Tokarz, dr Renacie Malesie, za dotychczasową pracę na rzecz czasopisma „Folia Bibliologica”.

W tomie znajduje się dwanaście oryginalnych tekstów uporządkowanych według następujących działów: artykuły, recenzje, materiały i sprawozdania. W artykułach skupiono się na przedstawieniu rezultatów badań poświęconych wybranym problemom bibliotek, zbiorów i pracy zawodowej bibliotekarki. Wspomnianą część otwiera artykuł poświęcony działalności Towarzystwa Przyjaciół Biblioteki Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w latach 1924–1939. Zaprezentowane badania oparte na mało znanych źródłach archiwalnych znajdujących się w Państwowym Archiwum Centralnym Litwy, w dziale rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Wileń-

skiego oraz w Bibliotece Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich przybliżają działalność Towarzystwa mającego na celu możliwie szerokie wspieranie biblioteki uniwersyteckiej.

W kolejnym artykule omówiono ważny problem dotyczący katalogów zbiorów pochodzących z terenu Niemiec, a w wyniku II wojny światowej przemieszczonych i znajdujących się obecnie w zbiorach Rosyjskiej Biblioteki Państwowej. Scharakteryzowane katalogi sporządzone przez prof. Tatianę Dołgodrową zawierają bogate, dotychczas niezbrane informacje dotyczące zbiorów rękopiśmiennych, inkunabułów, starodruków i muzealnych kolekcji, które obecnie są przechowywane we wspomnianej bibliotece.

Innej kategorii zbiorów – tj. fotografii – dotyczy kolejny artykuł. Na przykładzie zbiorów tworzonych przez Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” ukazujących historię miasta żydowskiego w Lublinie – jednej z większych społeczności żydowskich na ziemiach polskich – zaprezentowano specyfikę tworzenia kolekcji. Digitalizacja oryginalnych zbiorów ikonograficznych i udostępnianie przez Multimedialną Bibliotekę z pewnością stwarza niepowtarzalną okazję zachowania zbiorów i daje możliwość wykorzystania przez użytkowników z całego świata.

W tomie nie zabrakło żywo dyskutowanej – szczególnie ostatnio – kwestii związanej z danymi badawczymi i problemami ich archiwizacji w kontekście zadań bibliotek, co przedstawiono w kolejnym artykule. Na podstawie doświadczeń wybranych bibliotek uczelnianych omówiono zawilość i złożoność procesów zarządzania danymi badawczymi, przy okazji podkreślając konieczność współpracy bibliotek i wskazując potrzebę tworzenia nowych rozwiązań w tym zakresie.

Bibliotekarzom niemieckim poświęcono kolejny artykuł, w którym omówiono wyniki badań nad działaniami bibliotekarzy bibliotek uniwersyteckich, dworskich i miejskich na ziemiach niemieckich w latach 1789–1871, związanymi z gromadzeniem i przechowywaniem zbiorów. Chociaż w artykule zaprezentowano sytuacje mające miejsce w XIX wieku, to – jak się przekonujemy – są to problemy nadal aktualne i niejednokrotnie występujące w pracy współczesnych bibliotekarzy. Pierwszą część tomu zamyka artykuł poświęcony szeroko pojętej tematyce przekładu, a koncentrujący się na ukazaniu związków refleksji hermeneutycznej na temat języka i przekładu z teoriami inspirowanymi językoznawstwem kognitywnym.

Podobnie jak w poprzednich tomach zamieszczamy dział recenzji. W tej części znalazły się dwa krytyczne omówienia ostatnio wydanych pozycji. Pierwsze z nich prezentuje publikację *Bibliotheken der Schweiz: Innovation durch Kooperation. Festschrift für Susanna Bliggenstorfer anlässlich ihres Rücktrittes als Direktorin der Zentralbibliothek Zürich* pod redakcją Alice Keller i Susanne Uhl (De Gruyter Saur, 2018). Charakterystyka tej obszernej, bo liczącej ponad 530 stron monografii ma na celu przybliżenie zawartości tomu ukazującego różnorodne aspekty działalności

współczesnych bibliotek w Szwajcarii. Przedstawione w sposób uporządkowany zmiany, jakie zachodziły na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat, dokonujące się szczególnie pod wpływem technologii cyfrowych i nowych mediów, mogą stanowić dobre źródło inspiracji dla wszystkich zainteresowanych teorią i praktyką biblioteczną. Drugi tekst zawiera omówienie wydawnictwa zbiorowego *Multibibliotekarstwo* pod redakcją Mai Wojciechowskiej (Warszawa, 2018). Tematyka publikacji, jak zreferowano w recenzji, skupia się na ogólniejszych zagadnieniach szeroko pojętego współczesnego bibliotekarstwa, w tym usługach bibliotecznych oraz innych znanych z praktyki doświadczeniach wybranych bibliotek doby współczesnej. W omówieniu zwrócono uwagę na teoretyczne i praktyczne aspekty działalności bibliotekarskiej.

W części dotyczącej materiałów i sprawozdań jako pierwszy pojawia się tekst o konferencji „Obraz stosunków wyznaniowych i przekonań religijnych w kulturze książki oraz źródłach (osoby – wydarzenia – zabytki)”, organizowanej przez Państwową Bibliotekę Naukową w Preszowie (Słowacja) w dniach 10–11 września 2019 roku. W relacji zwrócono uwagę na interdyscyplinarne ujęcie tematu, co wydatnie poszerzyło wiedzę w wybranym obszarze, zapowiedziano także publikację pokonferencyjną. W dalszej części tomu swoimi doświadczeniami podzieliły się uczestniczki naukowego pobytu w Bibliotece Uniwersytetu w Pizie w ramach programu Erasmus Plus Staff Mobility for Training. W ramach wizyty poznawały specyfikę Biblioteki wchodzącej w skład rozbudowanego systemu bibliotek naukowych Uniwersytetu w Pizie (Sistema Bibliotecario di Ateneo Università di Pisa).

Tom „Folia Bibliologica” tradycyjnie uzupełnia sprawozdanie z działalności Akademickiego Koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Lublinie. Do rocznika dołączamy relację studentów kierunku architektura informacji z objazdu naukowego.

Anna Dymmel